

Pravdivost v estetickém oceňování přírody u A. Carlsona a R. W. Hepburna

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá problematikou estetického oceňování přírody. Záměrem práce je prozkoumat možnosti uplatnění pojmu pravdivosti jako charakteristiky estetického oceňování přírody. První část práce zkoumá a srovnává úvahy dvou současných kognitivně orientovaných autorů, Allena Carlsona a Ronalda W. Hepburna, kteří různými způsoby spojují estetické oceňování přírody s jejím poznáváním. Postupně je rozebírán způsob, jakým každý z autorů k této problematice přistupuje. Rozbor sleduje tři dílčí motivy, které jsou oběma autorům společné, ale každý z nich je zpracovává jinak. Nejprve zkoumá pojmy, s nimiž autoři pracují, následně se soustředí na význam, který autoři pravdivosti v estetickém oceňování přírody přisuzují, a nakonec popisuje způsob, jakým každý z autorů pojímá myšlenkovou složku estetické zkušenosti. Následně srovnává postoje autorů v těchto bodech a hodnotí je. Poslední část práce je věnována rozvinutí takto představených myšlenek. Posouvá chápání myšlenkové složky estetické zkušenosti přírody směrem k otevřenějšímu, relativističtějšímu pojetí, a ukazuje, v jakém směru je toto pojetí výstižné. Navržený přístup je v základních rysech srovnáván s přístupem M. Budda a konfrontován s pojmem indexikálního klamu C. Fosterové a s pojmem metafyzické imaginace R. W. Hepburna. Ukazuje se, že je možné přijmout myšlenkovou složku jako zásadní prvek estetického oceňování přírody, aniž by byl její význam přeceňován, a že pravdivost či vědecká platnost poznatků zapojených do myšlenkové složky estetického oceňování přírody není sama o sobě určující pro její estetickou hodnotu.